

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 143. An desinat obligari, qui probabiliter judicat se non obligari lege.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

singulari personæ, mandans autem emoritur, adeoque cessat ejus voluntas & cura respectu singularis personæ: è contrà lex fertur toti Reipublicæ & nomine sive auctoritate illius, quæ non emoritur, sed voluit suam & sui curam esse perpetuam. Dixi, communiter, quia mandans potest per potestatem legislativam aliter disponere, sicut enim mandare potest, ut aliquid post mortem suam executioni detur; item potest concedere alteri jurisdictionem, quæ, si causa fuerit inchoata, non desinit morte mandantis; item præcepta, quæ sunt in Bulla cænæ, non expirant per mortem Papæ, sed durant usque ad promulgationem novæ Bullæ; similiter in Societate JESU præcepta, quæ ponunt Generales, sunt perpetua ex speciali dispositione Constitutionum, uti dictum est n. 566. Videri potest Bonac. de restit. d. I. q. 2. p. 6. à n. 24. & Pirb. l. I. t. 29. f. 7.

Q. 143. An desinat obligari, qui probabiliter **877**
judicat se non obligari lege. R. Excusatur ab obligatione, si occasio sit subita & urgens periculum, ita ut non detur tempus consulendi Superiorem, ita S. Th. Caj. Sot. Suar. de leg. l. 6. c. 8. à n. 3. Teril. in Reg. q. 59. aff. 6. Quod si ad Superiorem recurri possit, Suar. n. 9. dicit esse sententiam communem usu omnium piorum & prudentum receptam, quod recurri debeat, si non sit in mora periculum. Similiter si judicari non posset probabiliter, sed merè dubium esset, an casus comprehendatur sub lege, recurrendum est ad Superiorem, si fieri possit; si autem fieri non possit, servanda est lex, uti docent S. Th. Caj. Contr. Med.; & in casu patiente moram est per se evidens, inquit Suar. n. 10., quod plerique etiam dicunt, licet sit casus subitus, quia tum possidet lex, nec potest prudenter deponi dubium, nisi fortè esset conflictus alterius legis etiam sub peccato obligantis, cujus transgres-

transgressio videretur esse majus peccatum. Vide dicta à n. 598.

A P P E N D I X.

De citatione Legum.

Post Tractatum de legibus convenit designare libros, quibus continentur leges; item modum, quo libri illi & leges citantur. Libri, quibus continentur leges, præter S. Scripturam, præcipue sunt Corpus Juris Canonici & Corpus Juris Civilis: de utroque do magis necessaria scitu.

§. I. Per Jus Canonicum intelliguntur Leges five Regulæ rectè vivendi (nam *νόμος* idem est quod Regula) à summis Pontificibus vel Conciliis constitutæ aut approbatæ; aliter vocatur Jus Pontificium, Sacrum, & quandoque, sed latè, Divinum, uti habetur c. *cùm de diversis*, 2. de privileg. in 6. Et specificè, Canon, est lex edita à Concilio generali: *Decretum* est Constitutio edita à Papa non consulto: *Epistola decretalis* est Constitutio rescripta à Papa consulto: *Dogma* est Constitutio doctrinalis circa fidem: *Mandatum*, Constitutio circa mores: *Interdictum* Constitutio prohibens, siue pœna: *Sanctio* Constitutio prohibens sub pœna, ita *Glos.* in decret. Gratian. dist. 3. v. *Omnes*. Jus Canonicum universim habet sex partes.

Partis I. est decretum *Gratiani*, idest, varia dicta Pontificum, SS. PP. & Conciliorum collecta à *Gratiano* Monacho Benedictino circa annum 1151. In hac parte *Gratianus* multa addidit de suo, vel ex legibus civilibus, quæ non habent auctoritatem, nisi illam, quam conciliant eorum Auctores, uti rectè *Suar.* de leg. l. 4. c. 5. n. 7. Vide etiam *Valens* in prolus. ad conc. Juris Pontif. & *Phœb.* in proœm. §. 3. n. 7.